

[Landbrugsministeren.]

pærer blev sat i kraft den 1. januar 1963, og der var enighed med de interesserede organisationer om, at ordningen måtte påbegyndes med henblik på bl. a. at gøre erfaringer for så senere at udbygge ordningen. På grundlag af således indhøstede erfaringer blev ordningen i sommeren 1964 revideret med virkning fra indeværende frugtsæsons begyndelse.

I forbindelse med salg af æbler og pærer på hjemmemarkedet er der hidtil opkrævet ca. 1,8 mill. kr. i afgifter, der er indgået i den i lovens § 5 omhandlede fond. Af nævnte beløb er der anvendt knap 800.000 kr. til propaganda gennem film, plakater, skole-skemaer o. s. v. til fremme af afsætningen af æbler og pærer på hjemmemarkedet.

Frugtavlserhvervet har peget på, at der bør være mulighed for at opnå en forrentning af fondens midler. Da midlerne henstår på en konto i mellemregning med statskassen, er der efter de gældende regler ikke mulighed for en forrentning, men bestemmelsen i § 5, stk. 3, tilsigter gennem et til forrentningen svarende tilskud til fonden at råde bod herpå.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til velvillig behandling i det høje folketing.

Endelig har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om en rapsordning*.

Forslaget tilsigter for årene 1965-66 og 1966-67 at videreføre den gældende rapslov, lov nr. 96 af 20. marts 1963, der omfattede årene 1963-64 og 1964-65. Som det høje folketing vil erindre, er den gældende rapslov stort set en fortsættelse af lov nr. 337 af 29. november 1961, der dækkede høstårene 1961-62 og 1962-63.

Lovforslaget ændrer således ikke ved den gældende ordnings bestemmelser med hensyn til margarineindustriens aftagningspligt, de tilsikrede mindstepriser ved salg til industrien eller industriens bidrag til rapsfonden på 42 øre pr. kg af den til aftagningspligten svarende mængde rapsfrø.

Den gældende rapsordning såvel som den foregående 2-årige ordning har efter min opfattelse virket som tilsigtet. Gennem industriens aftagningspligt, der med den nuværende produktion af margarine m. v.

omfatter ca. 20.000 tons rapsfrø, har ordningen tilsikret det rapsdyrkende landbrug mindstepriser for denne del af dets produktion på 80 øre pr. kg vinterraps og 70 øre pr. kg sommerraps og dertil udbetaling fra rapsfonden for al afleveret raps varierende fra ca. 15 til ca. 30 øre pr. kg, alt efter størrelsen af den samlede rapsproduktion, der har vist betydelige svingninger, således som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget. Udviklingen på verdensmarkedet har i øvrigt i de 2 sidste år været så gunstig, at også den del af frøet, som ikke kunne afsættes til margarineindustrien, har kunnet sælges til omtrent tilsvarende priser, i hvert fald i de vigtigste eksportmåneder. Dette fremgår af den kendsgerning, at de i oktober måned hvert år konstaterede laveste eksportpriser har ligget så gunstigt, at der ikke er blevet tale om udligningsafgift i henhold til lovens § 4, stk. 2.

De gunstige priser for rapsfrø hænger naturligvis nøje sammen med prisudviklingen for råvarer til margarinefremstilling i almindelighed. Der har i de sidste 2 år været mærkbare stigninger i disse råvarepriser, navnlig for vegetabiliske olier, og det har medført ikke ubetydelige prisstigninger for margarinen i de sidste 2 år. Ifølge oplysninger fra monopoltilsynet ved udgangen af 1964 var prisen på margarine her i landet steget 74 øre pr. kg i forhold til april 1963.

Der har fra landbrugets side været fremsat ønske om en forhøjet aftagningspligt for margarineindustrien, hvorefter aftagningspligten skulle udvides fra de gældende 10 pct. af fedtstofforbruget til 30 pct. Disse ønsker har mødt stærk modstand fra margarineindustrien, og denne modstand skyldes ikke så meget den med en sådan udvidelse følgende omkostningsforøgelse, for hvilken industrien jo får dækning igennem salgspriserne, men industrien har navnlig peget på det betænkelige ved at udvide aftagningspligten for dansk rapsfrø under hensyn til rent tekniske forhold. Det hævdes fra industriens side, at dansk rapsfrø kun i begrænset omfang fremkommer i de for industrien nødvendige kvaliteter. Dette skal efter det oplyste dels skyldes en for ringe dyrkning af sorter med et lavt indhold af visse syrer og et højt olieindhold. Der gøres en indsats på det forskningsmæssige område

[Landbrugsministeren.]

både her i landet og i udlandet for at finde frem til sådanne sorter og ligeledes for at finde frem til den bedste behandlingsmåde for frøet efter høst. Fra industriens side er der også peget på det ønskelige i at nå frem til helt andre kvalitetsbetalingsregler for at sikre fremstilling af en rapsolie, der kan bruges i fabrikationen.

Alle disse problemer lader sig imidlertid ikke løse på nuværende tidspunkt, og en imødekommelse af industriens ønsker vil antagelig kræve en indsats både på det forskningsmæssige og på det dyrkningsmæssige område, hvorom de interesserede parter, frøavlens, frøhandelen og olieindustrien, bør søge sammen.

I hvilket omfang det i fremtiden måtte være muligt at nå frem til en produktionsmæssig anvendelse af dansk rapsfrø i margarineindustrien, kan der vel vanskeligt siges noget om på nuværende tidspunkt. Den danske margarineindustri's råstofforbrug består i øvrigt i høj grad af sildeolie og raffineret svinefedt, tilsammen ca. 47 pct. i det sidste produktionsår, og det anses for givet, at en anvendelse af rapsolie i nogen grad ville fortrænge sildeolien.

Allerede af de nævnte grunde har jeg fundet det rigtigst at søge rapsloven gennemført i uændret form, således at raps-høsten af i år og i 1966 vil blive dækket af den hidtil gældende støtteordning.

Der vil i lovens gyldighedsperiode blive tid til at arbejde med spørgsmålet om mulige fremtidige ændringer, særlig med hensyn til spørgsmålet om kvalitetsbetaling. Måske kan disse spørgsmål bedst løses ved direkte samarbejde mellem landbruget og industrien, således som det var tilfældet under de frivillige ordninger forud for 1961-loven.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til velvillig behandling i det høje folketing.

Formanden: Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 1. april, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til folketingsbeslutning om nedsettelse af en kommission til undersøgelse af arbejdspladsernes problemer [af Helveg Petersen m. fl.].

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om forlængelse af lov om forsikring af varer og fragt mod krigsfare til søs.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i toldloven.

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om erhvervsmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om beskæftigelse og uddannelse af unge.

Mødet hævet kl. 15³⁵.

74. møde.

Torsdag den 1. april kl. 13.

Første næstformand (From): Det er med den største sorg, vi har modtaget meddelelsen om flyvekatastrofen i går, der har ramt så mange danske hjem.

Det er en virkning af den moderne trafik; det er vel prisen for at leve med. Men sjældent har en ulykke ramt vort land så hårdt.

Vi vil i denne stund rette vore tanker mod disse vore medborgere i stille ærbødighed. Vi har den største medfølelse med alle de mange, der er ramt, og vi vil udtale vor deltagelse med hver enkelt af de efterladte.

(Medlemmerne påhørte stående formandens mindeord).

I skrivelse af 31. marts anmoder ministeren for kulturelle anliggender om, at der under henvisning til naturfredningslovens § 4, som ændret ved lov nr. 192 af 16. juni